BIOENERGIA

Eduskunta
Talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Talousvaliokunta, asiantuntijakuuleminen 15.2.2024

Asia: E 58/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029

Kiitämme lausuntopyynnöstä. Kommentoimme perusmuistion strategista kilpailukykyä ja puhdasta siirtymää koskevia osioita. Lisäksi esitämme näkökohdan liittyen muuttoliikkeen hallintaan ja EU:n laajentumiseen.

Strateginen kilpailukyky

Pidämme keskeisiä kilpailukykypolitiikan painotuksia, tilapäisistä valtiontukisääntöjen joustoista irtautumista, riippuvuuksien uudelleenarviointia sekä vastaamista kovenevaan globaaliin kilpailuun investoinneista, osaavasta työvoimasta, teknologisesta johtajuudesta ja raaka-aineista, oikeansuuntaisina. Bioenergia ry katsoo, että EU:n kilpailukyvyn kehittäminen on nykyoloissa kiireellistä ja tulee ottaa huomioon kaudella 2024 - 2029 esitettävän uuden sääntelyn laadussa ja määrässä. Painotamme markkinaehtoisten ratkaisujen merkitystä ja näemme valtiontukikilpailun tehokkaasti kilpailua vääristävänä tai estävänä.

Pidämme perusteltuna, että osana sisämarkkinoiden ja teollisuuspolitiikan vahvistamista kiinnitetään huomiota resurssitehokkuuden, kiertotalouden toimivuuden ja hiilineutraalien materiaalien kehittämisen edistämiseen. Perusmuistio nostaa hyvin esiin, että biotalous ja uusiutuvat luonnonvarat tarjoavat kestäviä ratkaisuja vähähiilisyyteen, haitallisista riippuvuuksista irtautumiseen sekä EU-alueen huoltovarmuuteen. Bioenergia ry muistuttaa, että bioenergia – kattaen niin kiinteän biomassan, uusiutuvat polttonesteet ja uusiutuvan kaasumaisen energian - on edelleen EU:n uusiutuvan energian lähteistä suurin (56 % uusiutuvasta energiasta, lähde: Bioenergy Europe 2023) ja kotimaisuusaste oli yli 95 % vuonna 2021, kun fossiilisista energianlähteistä luku oli 66 % (kivihiili), 16,6 % (kaasu) ja 8,3 % (öljy). Tämän lisäksi Suomi ja Eurooppa ovat modernin bioenergiateknologian, uusiutuvien polttoaineiden sekä biomassan korjuuteknologian osaajina ja toimittajina kärjessä maailmassa. Turve on puolestaan edelleen kotimaisen ruuantuotannon kannalta kriittisten kasvualustojen ja kuivikkeiden keskeinen raaka-aine – ja vielä nyt myös huoltovarmuuspolttoaine.

Bioenergia ry tukee Suomen tavoitetta, että biotalouden kasvun mahdollisuudet huomioidaan vahvasti erityisesti EU:n teollisuuspolitiikassa, ja että biotalouden tutkimuksen ja kehityksen panostukset realisoituvat myös investointeina Suomeen ja EU:iin. Myös energiainvestointien kohdentuminen Suomeen on tärkeää ja sidoksissa teollisuuden investointeihin.

Perusmuistiossa esitettyjä tavoitteita sääntelyn osalta pidämme erittäin hyvin muotoiltuina.

Puhdas siirtymä

Bioenergia ry tukee EU:n 2040-tavoitteen asetannan osalta johdonmukaista etenemistä kohti vuoden 2050 hiilineutraaliustavoitetta. Energiakriisistä ja sodasta huolimatta EU:lla ei ole varaa vaarantaa pitkän aikavälin hiilineutraaliustavoitettaan, vaan sitä kohti tulee edetä määrätietoisesti myös keskipitkällä aikavälillä. Myös luonnon monimuotoisuutta tulee EU:ssa samanaikaisesti turvata ja vahvistaa tunnistaen ja ottaen huomioon jäsenmaiden erityispiirteet. Suomen on tärkeää huolehtia siitä, että metsäsektoriin liittyvä päätöksenteko pidetään riittävässä määrin kansallisissa käsissä.

Viime vuosien kriisit ovat kuitenkin osoittaneet sen, että tarvitsemme laajan portfolion kestäviä energiaratkaisuja, joiden avulla saavutamme niin ilmastotavoitteet, kuin ylläpidämme yhteiskunnan resilienssiä. Bioenergia on olennainen osa tätä palettia myös 2040- ja 2050- tavoitteiden saavuttamisen osalta ja merkittävästi tukee energian huolto- ja toimitusvarmuutta EU:ssa.

EU:n osuus maailman päästöistä on 7 %. Pelkällä EU:n siirtymällä ei voida taata tuleville sukupolville siedettävää ilmastoa. On aivan keskeistä, että EU pyrkii ja myötävaikuttaa siihen, että myös muut suuret taloudet toteuttavat vastaavan merkittävän siirtymän Pariisin ilmastosopimuksen hengessä. Muun maailman toimia tulisi säännöllisesti reflektoida myös EU:n oman ilmastopolitiikan toteutuksessa. On myös tärkeää jatkaa työtä ilmastonmuutoksen vaikutusten ymmärtämiseksi Euroopassa ja varautumisen ja sopeutumisen edistämiseksi jäsenmaissa.

Fossiilisten polttoaineiden käytön alasajon tulee olla ilmastotoimien keskiössä. Lisäksi tarvitaan myös hiilenpoistoratkaisuja, jotta ilmastotavoitteet voidaan saavuttaa riittävän nopeasti ja yhteiskunnallisesti laajasti hyväksyttävästi. EU:ssa vuoden 2050 hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa teknisten hiilinielujen/hiilenpoistojen rooli on avainasemassa, mutta niitä tarvitaan suuri määrä jo 2040 mennessä. Komission 6.2.2024 julkaiseman teollisen hiilenhallinnan strategian tiedonannon mukaan EU:ssa täytyy pystyä ottamaan hiilidioksidia talteen vähintään 50 Mt 2030 mennessä, noin 280 Mt 2040 ja 450 Mt 2050 mennessä.

Bioenergia ry pitää tärkeänä, että biogeenisen hiilidioksidin talteenottoa, käyttöä ja varastointia (CCUS) sekä kestävän biohiilen kautta tehtäviä hiilenpoistoja (BCR) selkeästi edistetään niin kansallisesti kuin EU-tasolla. Edellä mainituista teknisiin hiilinieluihin lukeutuvat keinot, joilla hiilidioksidia voidaan poistaa ilmakehästä eli biogeenisen hiilidioksidin talteenotto ja pysyvä varastointi geologisesti, mineralisaation kautta tai pitkäikäisiin tuotteisiin sekä kestävä biohiili. Biogeenisen hiilidioksidin käytön hankkeet mahdollistavat päästöjen vähentämisen tarjoamalla erilaisten tuotteiden valmistamiseen kestävän hiilidioksidin lähteen sekä korvaamalla fossiilisia raaka-aineita. Molempia ratkaisuja tarvitaan.

BIOENERGIA

Ulkomaisia osaajia myös bioenergiasektorille

Huoli riittävästä osaavasta työvoimasta on noussut esille myös bioenergiasektorilla. Bioenergia ry:n ja Koneyrittäjät ry:n viimevuotisessa kyselyssä kuljettajien saatavuus koettiin vaikeaksi ja koneyrittäjistä jopa 72 prosenttia piti nykytilannetta haastavana tai erittäin haastavana. Jatkossa myös biomassan korjuu ja kuljetus tarvinnee siten myös ulkomaista työvoimaa, mikä on hyvä ottaa huomioon kehitettäessä muuttoliikkeen hallintaa ja arvioitaessa EU:n laajentumista.

Arviomme mukaan tarvitsemme liikkuvuutta kaikenlaisten töiden osalta, ei ainoastaan ns. korkean tuottavuuden aloilla. Oleellista kestävän toiminnan kannalta on välttää halpatyövoiman väärinkäyttö.

Bioenergia ry
toimitusjohtaja Harri Laurikka

Bioenergia ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.bioenergia.fi